

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Pregled podataka o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi u 2019. godini

KLASA: 351-02/20-75/42

URBROJ: 517-20-1

Pregled podataka o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi u 2019. godini

Zagreb, listopad 2020.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb, Hrvatska,
www.mzoe.gov.hr

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Pregled podataka od 2009. do 2019. godine.....	4
3. Pregled podataka o količinama mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda upućenih na korištenje u poljoprivredi u 2019. godini (temeljem prijave proizvođača mulja).....	5
4. Pregled podataka o količinama mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda koje su u 2019. godini korisnici koristili u poljoprivredi.....	6
5. Analiza kvalitete dostavljenih podataka	7
6. Zaključak	8

1. Uvod

Pravilnikom o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08) (u daljnjem tekstu: Pravilnik) proizvođačima i korisnicima mulja propisana je obveza izrade Godišnjeg izvješća o proizvodnji i korištenju mulja (obrazac GIPKM), odnosno Godišnjeg izvješća o korištenju mulja u poljoprivredi za svaku lokaciju i svako korištenje mulja (obrazac GIKMP).

Podaci se na propisanim obrascima dostavljaju Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu: MINGOR)¹ do 31. ožujka tekuće godine za proteklu godinu. Sastavni dio navedenih Godišnjih izvješća su: preslika Izvješća o rezultatima analize mulja za proizvođača mulja i preslika Izvješća o rezultatima analize tla za korisnika mulja.

Osim za ispunjavanje izvještajnih obveza prema Europskoj komisiji, podatke o količini upotrijebljenog mulja u poljoprivredi MINGOR koristi i za ispunjavanje obveze prema Hrvatskim vodama sukladno Pravilniku o граниčnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN 26/20).

U poljoprivredi je dopušteno koristiti samo obrađeni mulj koji sadrži teške metale i organske tvari u količinama koje nisu veće od dopuštenih vrijednosti propisanih čl. 5. i čl. 6. Pravilnika te mulj koji je stabiliziran na način da su u njemu uništeni patogeni organizmi, potencijalni uzročnici oboljenja. Mulj se mora koristiti na način da se uzimaju u obzir potrebe biljaka za prihranjivanjem, očuva kakvoća tla (održje ili poboljšaju njegove fizikalne i biološke osobine), te očuva kakvoća površinskih i podzemnih voda, posebice uzimajući u obzir ograničenja iz članka 4. Pravilnika.

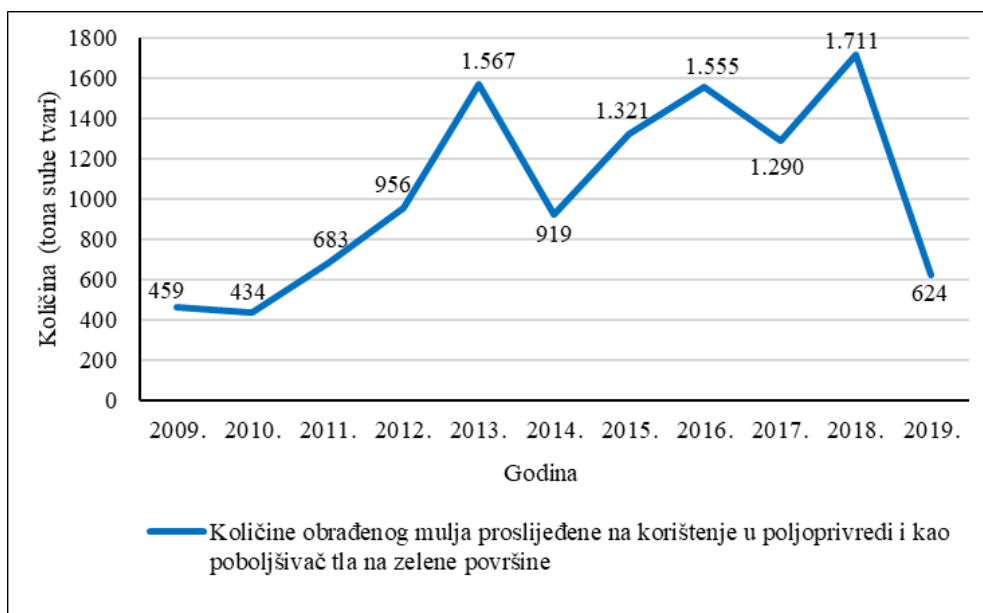
Dodatna ograničenja za korištenje otpadnog mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz kućanstava i gradova, te iz drugih uređaja za pročišćavanja otpadnih voda, koji je sadržajem sličan otpadnim vodama iz kućanstava i gradova, iz septičkih jama i drugih sličnih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, odnosno iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda koji gore nisu spomenuti, uvedena su Pravilnikom o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19). Sukladno navedenom, isti se ne može koristiti u poljoprivredi na površinama za proizvodnju hrane s ciljem da se poljoprivredno zemljište zaštiti od onečišćenja i degradacije i održi u stanju koje ga čini povoljnim staništem za proizvodnju zdravstveno ispravne hrane, radi zaštite zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta, nesmetanog korištenja, zaštite prirode i okoliša.

¹ Sukladno članku 73. stavku 3. „Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o zaštiti okoliša“ (NN 118/18 od 27. prosinca 2018.) te brisanjem Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (HAOP) iz sudskog registra (17. siječnja 2019. godine) Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Radnička cesta 80, 10 000 Zagreb, OIB: 19370100881 preuzelo je zaposlenike, poslove, prava i obveze Agencije, kao i imovinu, opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju. Slijedom navedenog, sve poslove i obveze koje se odnose na Hrvatsku agenciju za okoliš i prirodu od 1. siječnja 2019. godine preuzima Ministarstvo. Nadalje, člankom 34. i člankom 35. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN 85/20) od 22. srpnja 2020. godine započelo je s radom Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, u čiji djelokrug su preneseni poslovi Ministarstva zaštite okoliša i energetike.

2. Pregled podataka od 2009. do 2019. godine

Prema prijavljenim podacima proizvođača mulja, u razdoblju od 2009. godine do 2011. godine na korištenje u poljoprivredi i kao poboljšivač tla na zelene površine upućivao se samo mulj iz biološke obrade otpadnih voda prehrambene industrije, dok od 2012. godine nadalje mulj na korištenje u poljoprivredi i kao poboljšivač tla na zelene površine upućuju i uređaji za pročišćavanje otpadnih komunalnih voda, uslijed čega zaključno s 2018. godinom dolazi do porasta količina. Tako se u 2018. godini bilježi porast od 80% u odnosu na količinu mulja iz 2012. godine.

U 2019. godini bilježi se smanjenje količine suhe tvari mulja upućenog na korištenje u poljoprivredi i kao poboljšivača tla na zelene površine u odnosu na prethodnu godinu za 64 % (Slika 1.). Razlog tome je što je u lipnju 2019. godine stupio na snagu Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19) kojim se više ne dopušta korištenje muljeva na poljoprivrednim površinama za proizvodnju hrane.

Slika 1. Količine obrađenog mulja u tonama suhe tvari proslijeđene na korištenje u poljoprivredi i kao poboljšivač tla na zelene površine, u razdoblju od 2009. – 2019.

(Izvor: Izvješća GIPKM, obrada: MINGOR)

3. Pregled podataka o količinama mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda upućenih na korištenje u poljoprivredi u 2019. godini (temeljem prijave proizvođača mulja)

Prema podacima koje su u bazu Registar onečišćavanja okoliša za 2019. godinu prijavili uređaji za pročišćavanje otpadnih komunalnih voda, ukupna količina nastalog otpadnog mulja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda iznosila je 69.204 tona. Shodno navedenome se procjenjuje da se od navedene količine obradom može dobiti oko 22.353 tona suhe tvari mulja.

U 2019. godini proizvođači mulja su uputili na korištenje u poljoprivredi i kao poboljšivač tla na poljoprivredne površine 470,60 tona suhe tvari mulja odnosno svega 2 % ukupno proizvednog mulja koji nastaje pri pročišćavanju komunalnih otpadnih voda.

Prije upućivanja korisniku, mulj se prethodno obrađuje odnosno stabilizira kod proizvođača mulja.

4. Pregled podataka o količinama mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda koje su u 2019. godini korisnici koristili u poljoprivredi

U 2019. godini 13 korisnika mulja koristilo je mulj na poljoprivrednim i zelenim površinama. Od ukupno 624,16 tona suhe tvari mulja kojeg su proizvođači mulja uputili korisnicima mulja, u poljoprivredi je iskorišteno 582,57 tona suhe tvari mulja što je za 67 % manje od količine iz prethodne godine (1.768,90 tona). U ukupno iskorištenoj količini mulja, 470,60 tona suhe tvari mulja nastalo je pri pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, a 111,97 tona suhe tvari mulja pri pročišćavanju industrijskih otpadnih voda.

Od 13 korisnika mulja njih 7 je dostavilo podatke putem Godišnjeg izvješća o korištenju mulja (obrazac GIKMP), a podaci za ostalih 6 korisnika preuzeti su iz Godišnjeg izvješća proizvođača mulja (obrazac GIPKM).

Kod svih korisnika mulj koji je korišten zadovoljavao je uvjete za dopušteni sadržaj teških metala, propisane člankom 5. Pravilnika. Isto tako je tlo na kojem se mulj koristio zadovoljavalo uvjete propisane Pravilnikom.

5. Analiza kvalitete dostavljenih podataka

Šest korisnika mulja nije dostavilo u MINGOR obrazac GIKMP, međutim te podatke MINGOR je preuzeo od proizvođača mulja koji su dostavili obrazac GIPKM. Naime, u st. 1., članka 14. Pravilnika propisano je da korisnik mora izraditi godišnje izvješće, no sljedeći stavak propisuje da to godišnje izvješće u MINGOR dostavlja proizvođač mulja.

6. Zaključak

Dok su se u razdoblju od 2009. do 2018. godine povećavale količine obrađenog mulja upućenog na korištenje u poljoprivredi i kao poboljšivača tla na zelene površine, u 2019. godini bilježi se smanjenje za 64 % u odnosu na 2018. godinu kao posljedica stupanja na snagu Pravilnika o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja (NN 71/19) u lipnju 2019. godine, kojim se ne dopušta korištenje muljeva u poljoprivredi na površinama za proizvodnju hrane.

U odnosu na ukupnu količinu nastalog otpadnog mulja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u 2019. godini svega je 2 % otpadnog mulja sa uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda iskorišteno u poljoprivredi i kao poboljšivač tla na zelenim površinama. Obzirom da je gore spomenutim Pravilnikom zabranjeno korištenje muljeva u poljoprivredi na površinama za proizvodnju hrane, u narednom razdoblju se očekuje daljnje smanjenje.

Mulj koji se u 2019. godini koristio na poljoprivrednim površinama zadovoljavajućeg je sastava kao i tlo na kojem se isti koristio. Obveznici uredno dostavljaju godišnja izvješća vezana za proizvodnju i korištenje mulja.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva
i održivog razvoja

Radnička cesta 80/7, 10000 Zagreb

Tel + 385 1 4886 840

www.mzoe.gov.hr